

BELGISCHE SENAAT**ZITTING 1984-1985**

31 JANUARI 1985

Ontwerp van wet houdende goedkeuring van de Overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de Rwandese Republiek aangaande de wederzijdse aanmoediging en bescherming van investeringen, ondertekend te Kigali op 2 november 1983

VERSLAG

**NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE
BUITENLANDSE BETREKKINGEN
UITGEBRACHT
DOOR DE HEER CLOSE**

I. Korte inhoud van de Overeenkomst**1. Het toepassingsgebied**

a) Wat de personen betreft, is de overeenkomst van toepassing op :

— de natuurlijke personen die volgens de nationale wetgeving van de Contracterende Partijen, beschouwd worden als burgers van die Partijen;

— de rechtspersonen naar privaatrecht die opgericht werden overeenkomstig de nationale wetgeving van de Contracterende Partijen en die hun zetel hebben op het grondgebied van die Partijen.

Aan de werkzaamheden van de Commissie hebben deelgenomen :

Vaste leden : de heren Van der Elst, voorzitter; Chabert, Coppens, de Bruyne, T. Declercq, Delmotte, De Seranno, Descamps, du Monceau, Geldolf, Gijs, Grosjean, Mevr. Hanquet, de heren Humblot, Lahaye, Marmenout, Noerens, Uyttendaele, Van Herck en Close, verslaggever.

Plaatsvervangers : de heren Deprez, Kevers, Van den Broeck en Wyninckx.

R. A 13094*Zie :***Gedr. St. van de Senaat :**

770 (1984-1985) : N° 1.

SENAT DE BELGIQUE**SESSION DE 1984-1985**

31 JANVIER 1985

Projet de loi portant approbation de la Convention entre l'Union économique belgo-luxembourgeoise et la République rwandaise concernant l'encouragement et la protection réciproques des investissements, signée à Kigali le 2 novembre 1983

RAPPORT

**FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DES RELATIONS EXTERIEURES
PAR M. CLOSE**

I. Résumé de la Convention**1. Champ d'application**

a) Quant aux personnes, la Convention s'applique aux :

— personnes physiques considérées comme citoyens des Parties contractantes selon la législation nationale de ces Parties;

— personnes morales de droit privé constituées selon la législation nationale des Parties contractantes et qui ont leur siège sur le territoire de ces Parties.

Ont participé aux travaux de la Commission :

Membres effectifs : MM. Van der Elst, président; Chabert, Coppens, de Bruyne, T. Declercq, Delmotte, De Seranno, Descamps, du Monceau, Geldolf, Gijs, Grosjean, Mme Hanquet, MM. Humblot, Lahaye, Marmenout, Noerens, Uyttendaele, Van Herck et Close, rapporteur.

Membres suppléants : MM. Deprez, Kevers, Van den Broeck et Wyninckx.

R. A 13094*Voir :***Document du Sénat :**

770 (1984-1985) : N° 1.

b) Wat de goederen betreft, is de overeenkomst van toepassing op de « investeringen », dat wil zeggen op elke bijdrage tot de ontwikkeling van een economische activiteit die als van nationaal belang wordt beschouwd op de datum van deze bijdrage. De overeenkomst is niet van toepassing op investeringen van vóór de inwerkingtreding van deze overeenkomst.

2. Aanmoediging van de investeringen

Elke Contracterende Partij verbindt zich om op haar grondgebied de investeringen toe te laten van natuurlijke personen en rechtspersonen van de andere Partij, en ze moedigt deze investeringen aan.

3. Bescherming

Alle investeringen genieten een rechtvaardige en billijke behandeling, met uitsluiting van elke ongerechtvaardigde en discriminerende maatregel.

Die behandeling en deze bescherming zijn op zijn minst genomen gelijk aan die welke aan de investeerders van een derde Staat worden gegeven. Ze worden evenwel niet uitgebreid tot de voorrechten die door een Contracterende Partij toegekend worden binnen het raam van haar deelname aan een internationale organisatie met regionaal karakter, noch tot de voordelen die door een Partij toegekend worden aan een aangrenzend land of aan een derde ontwikkelingsland.

4. Schadeloosstelling

De Contracterende Partijen verbinden zich om geen enkele eigendomsberovende of -beperkende maatregel te nemen ten opzichte van de investeringen, behalve indien daartoe dwingende redenen zijn van openbaar nut.

In dit geval zijn er waarborgen in het vooruitzicht gesteld tot bescherming van de investeerders die door de genomen maatregel zijn getroffen.

De vergoedingen die door de onteigenende Staat verschuldigd zijn, zullen moeten beantwoorden aan de verkoops waarde van de investeringen op de datum van de onteigening of op de datum waarop de maatregel openbaar is gemaakt.

5. Bescherming van de aandeelhouders

De natuurlijke of rechtspersonen van een Contracterende Partij die aandelen bezitten van een vennootschap van de andere Partij die door deze genationaliseerd werd, genieten de waarborgen die ontworpen zijn op het stuk van de schadeloosstelling.

6. Transfers

De banktegoeden die toebehoren aan die investeerders, mogen vrijelijk overgedragen worden naar het land van oorsprong.

b) Quant aux biens, la Convention s'applique aux « investissements », c'est-à-dire à toute contribution au développement d'une activité économique reconnue d'intérêt national à la date de cette contribution. La Convention ne s'applique pas aux investissements antérieurs à son entrée en vigueur.

2. Promotion des investissements

Chaque Partie contractante s'engage à admettre sur son territoire les investissements des personnes physiques et morales de l'autre Partie, et encouragera ces investissements.

3. Protection

Tous les investissements jouissent d'un traitement juste et équitable, excluant toute mesure injustifiée ou discriminatoire.

Ce traitement et cette protection seront au moins égaux à ceux réservés aux investisseurs d'un Etat tiers. Toutefois, ils ne seront pas étendus aux privilèges octroyés par une Partie contractante dans le cadre de sa participation à une organisation internationale à caractère régional, ni aux avantages accordés par une Partie à un pays limitrophe ou à un pays en voie de développement tiers.

4. Indemnisation

Les Parties contractantes s'interdisent toute mesure privative ou restrictive de propriété à l'égard des investissements, sauf impératifs d'utilité publique.

Dans ce dernier cas, des garanties protègent les investisseurs affectés par les mesures prises.

Ainsi, les indemnités dues par l'Etat expropriant devront correspondre à la valeur vénale des investissements à la veille de l'expropriation, ou à la date à laquelle la mesure a été rendue publique.

5. Protection des actionnaires

Les personnes physiques ou morales d'une Partie Contractante qui détiennent des actions d'une société de l'autre Partie, nationalisée par celle-ci, pourront bénéficier des garanties prévues en matière d'indemnisation.

6. Transferts

Les avoirs bancaires appartenant aux investisseurs peuvent être librement transférés vers leur pays d'origine.

7. Subrogatie

Indien een van de Contracterende Partijen of een openbaar lichaam van deze Partij (bij voorbeeld, de Nationale Delcreditedienst in België) betalingen verricht (vergoedingen) aan zijn eigen onderdanen, dan kan zij, bij wijze van subrogatie, de rechten uitoefenen van de betrokken onderdanen.

8. Conflictregels

De investeerders kunnen zich beroepen op de gunstigste bepalingen wanneer een kwestie beheerst wordt zowel door de Overeenkomst als door de wettelijke en reglementaire bepalingen van de Staat op wiens grondgebied de investeringen gesitueerd zijn.

Wanneer een investering geschiedde krachtens een bijzonder akkoord tussen de investeerder en een van de Contracterende Partijen, wordt ze tegelijkertijd beheerst door de Overeenkomst en door dit bijzonder akkoord. (Er mag geen tegenspraak zijn tussen dit bijzonder akkoord en de bepalingen van de Overeenkomst.)

9. Regeling van geschillen

Elk geschil met betrekking tot de investering wordt zoveel doenlijk, op minnelijke wijze geregeld.

Dergelijke geschillen behoren tot de bevoegdheid van de rechtbanken van het land waar zij zich voordoen.

Indien het geschil geen bevredigende regeling heeft gekregen na de uitputting van de interne administratieve en gerechtelijke middelen, en binnen een termijn van achttien maanden te rekenen vanaf de schriftelijke kennisgeving door de investeerder van één van de Contracterende Partijen aan de andere Partij, zal het voor verzoening of arbitrage kunnen worden voorgelegd aan het Internationaal Centrum voor de Regeling van Investeringsgeschillen (C.I.R.D.I.), te Washington.

Vanaf de inleiding van de procedure bij het C.I.R.D.I., na verloop van de termijn van achttien maanden bepaald voor de uitputting van de interne rechtsmiddelen, verbindt elke Partij bij het geschil zich om afstand te doen van de gerechtelijke aktie die hangende is voor de rechtbanken van het land waar de investering heeft plaats gevonden.

10. Interpretatiegeschillen

Een gemengde Commissie samengesteld uit vertegenwoordigers van de Contracterende Partijen regelt de mogelijke geschillen over de uitlegging of de toepassing van de Overeenkomst.

Indien de gemengde Commissie er niet in slaagt het geschil te regelen binnen een termijn van zes maanden, wordt het voor arbitrage voorgelegd aan een scheidsgerecht dat daartoe wordt ingesteld.

7. Subrogation

Si l'une des Parties contractantes, ou un organisme public de cette Partie (par exemple, l'Office National du Ducroire en Belgique) effectue des paiements (indemnités) à ses propres ressortissants, il pourra, par voie de subrogation, exercer les droits des ressortissants concernés.

8. Règles de conflit

Les investisseurs pourront se prévaloir des dispositions qui leur sont le plus favorables, lorsqu'une question est régie à la fois par la Convention et par les dispositions législatives et réglementaires de l'Etat où sont situés les investissements.

Lorsqu'un investissement aura été effectué en vertu d'un accord spécial entre l'investisseur et l'une des Parties contractantes, il sera régi à la fois par la Convention et par cet accord spécial. (Il ne pourra y avoir aucune contradiction entre un accord spécial et les dispositions de la Convention.)

9. Règlement des litiges

Tout différend relatif aux investissements sera, si possible, réglé à l'amiable.

De tels différends sont de la compétence des juridictions internes du pays où ils surgissent.

Si le différend n'a pas trouvé de règlement satisfaisant après l'épuisement des recours administratifs et judiciaires internes, et dans un délai de dix-huit mois à compter de la notification écrite par l'investisseur de l'une des Parties contractantes à l'autre Partie, il pourra être soumis à la conciliation ou l'arbitrage du Centre international pour le Règlement des Différends relatifs aux Investissements (C.I.R.D.I.), à Washington.

Dès l'introduction d'une telle procédure devant le C.I.R.D.I., après l'expiration du délai de dix-huit mois prévu pour l'épuisement des recours internes, chacune des Parties au différend s'engage à se désister de l'instance judiciaire en cours devant les travaux du pays où est situé l'investissement.

10. Différends d'interprétation

Une Commission mixte, composée de représentants des Parties contractantes, réglera les différends éventuels relatifs à l'interprétation ou à l'application de la Convention.

Si la Commission mixte ne peut régler un tel différend dans un délai de six mois, il sera soumis à une procédure d'arbitrage devant un tribunal constitué à cet effet.

11. Inwerkingtreding en duur

De Overeenkomst treedt in werking op de eerste dag van de tweede maand na de uitwisseling van de bekrachtigings-oorkonden.

Zo wordt afgesloten voor vijf jaar, en behoudens opzegging door een van de Partijen, wordt ze telkens hernieuwd voor een nieuwe periode van vijf jaar.

II. Bespreking en stemmingen

Een lid vraagt waarom geen directe arbitrageregeling tussen de twee ondertekenende landen tot stand gebracht is.

De Minister van Buitenlandse Betrekkingen antwoordt dat de Rwandese Partij, zoals andere ontwikkelingslanden in gevallen als deze, gevraagd heeft dat eerst een nationale oplossing wordt gevonden voor de regeling van de geschillen.

Hetzelfde lid wenst te vernemen voor welk land de Overeenkomst het voordeligst zal zijn.

De Minister antwoordt dat Rwanda na de inwerkingtreding van de Overeenkomst op investeringen mag hopen, maar dat de Overeenkomst ook een betere bescherming verleent aan onze investeerders, wat op zijn beurt een invloed heeft op de bemoeiingen van de nationale Delcredere-dienst. Het is ook van belang te onderstrepen dat elke investering in het buitenland aanleiding geeft tot een daarmee verband houdende uitvoer van uitrustingsgoederen en arbeidskrachten. Beide partijen hebben dus belang bij de toepassing van de Overeenkomst.

♦♦

Het ontwerp van wet wordt aangenomen met eenparigheid van de 16 aanwezige leden.

Dit verslag is goedgekeurd met dezelfde eenparigheid.

De Verslaggever,
R. CLOSE.

De Voorzitter,
F. VAN DER ELST.

11. Entrée en vigueur et durée

La Convention entrera en vigueur le premier jour du deuxième mois après la date de l'échange des instruments de ratification.

Elle est conclue pour cinq ans et, sauf résiliation par l'une des Parties, sera reconduite chaque fois pour une nouvelle période de cinq ans.

II. Discussion et votes

Au cours de la discussion un membre demande pourquoi il n'a pas été prévu un système d'arbitrage direct entre les deux pays signataires.

Le Ministre des Relations extérieures répond que la Partie rwandaise, comme d'autres pays en voie de développement dans des cas semblables, a demandé qu'il soit d'abord recouru à une solution nationale de règlement des différends.

Le même membre souhaite savoir quel pays tirera le plus grand bénéfice de la Convention.

Le Ministre répond que, si le Rwanda peut espérer des investissements à la suite de l'entrée en vigueur de la Convention, celle-ci a aussi le mérite de mieux protéger nos investisseurs, ce qui conditionne à son tour les interventions de l'Office national du Dueroire. Il est important également de souligner que chaque investissement à l'étranger est toujours générateur d'exportations corrélatives de biens d'équipement et de main d'œuvre. Les deux Parties ont donc intérêt à ce que la Convention s'applique.

♦♦

Le projet de loi portant approbation de la Convention est adopté à l'unanimité de 16 membres présents.

Le présent rapport a été approuvé à la même unanimité.

Le Rapporteur,
R. CLOSE.

Le Président,
F. VAN DER ELST.